

Deze woorden worden op papier gezet, terwijl de Franse politie en masse probeert met een klopjacht de moordenaars van de redacteuren en medewerkers van het satirische Franse blad *Charlie Hebdo* te pakken te krijgen. Tegelijkertijd spelen zich op allerlei plaatsen in de wereld, ook Nederland, protestoptochten en herdenkingen af en worden bij diverse evenementen minuten stilte gehouden.

Met alle sympathie voor deze uitingen van emotie bekruipt mij het gevoel dat die activiteiten teveel eer doen aan de criminelen die voor de massamoord in Parijs verantwoordelijk zijn. Waarom wordt hun afschuwelijke slachtpartij in het kader van een jihad geplaatst? Waarom doen sommigen alsof zij met hun daad hogere religieuze doelen hebben willen nastreven? Waarom ook wordt gesproken van oorlog en terrorisme, begrippen die een soort maatschappelijke strijd suggereren tussen onze samenleving en hen die deze in wat voor richting dan ook willen veranderen?

Al deze verwijzingen suggereren dat de moordenaars iets anders hebben gedaan dan het plegen van een verschrikkelijke en verwerpelijke massamoord en in die zin meer dan pure criminelen zouden zijn. De verwijzingen naar een jihad geven aan hen die meer of minder fanatiek de islam aanhangen of met die fanatieke aanhangers meelopen, mogelijk ook het idee dat de twee mannen die met Kalasjnikovs twaalf onschuldige burgers hebben afgeslacht, daarmee een misschien wat rigoureuze, maar toch wel positieve daad hebben verricht.

Natuurlijk is het, beoogde, effect van de acties in het redactiekantoor van *Charlie Hebdo* dat een groep mensen die professioneel de uitingsvrijheid beoefenden en daarbij onder andere, maar lang niet alleen, de islam op de korrel namen, voor altijd de mond is gesnoerd. En ongetwijfeld hebben de moordenaars woorden als 'Allah is groot' geroepen, toen zij hun slachtoffers om het leven brachten. Deze combinatie van feiten is echter niets meer dan een poging voor hun criminele daden bij naïeve of onnadenkende moslims een met een religieus sausje begoten rechtvaardiging te bewerkstelligen. Elke gedachte dat de acties in het kader van een strijd tussen uitingsvrijheid en godsdienst(vrijheid) zouden moeten worden beschouwd, plaatst de moordpartij echter in het verkeerde hokje.

Het zou zacht gezegd ook ongelukkig zijn, als, net als bij eerdere gelegenheden, speciaal van moslims wordt gevraagd dat zij zich van dit soort daden distantieëren. Want daarmee worden zij in een hoek gezet waar zij niet thuis horen. De moordenaars van 7 januari 2015 hebben in wezen niets met de islam of moslims te maken. Wie aan zijn afschuw over de moordpartij in het openbaar uiting wil geven, moet dat vooral doen. Wie – moslim of anderszins – daarvan afziet, mag geen verwijt worden gemaakt.

Met dit alles kunnen we niet omheen dat de uitingsvrijheid een zware klap is toegebracht. De eerste reacties daarop zijn in zoverre bemoedigend dat veel mensen met hun deelname aan de protesten hebben laten zien dat zij zich die vrijheid niet zullen laten afnemen. Het is te hopen dat ook de overheden zich meer dan ooit bewust zullen zijn van hun grondrechtelijke taak de uitoefening daarvan te beschermen.

* Mr. W.F. Korthals Altes is seniorrechter in de Rechtbank Amsterdam en is als strafrechter diverse malen in zaken over uitingsvrijheid opgetreden.